

DIGITALNA EKONOMIJA IN PRAVO 2023
Študentsko posvetovanje o ekonomskih in pravnih izzivih
digitalne preobrazbe

ZBORNİK POVZETKOV ZNA NSTVENIH PRISPEVKOV

Dr. Dejan Romih (ur.)

DRUŠTVO EKONOMISTOV MARIBOR

MARIBOR SOCIETY OF ECONOMISTS

0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1
1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 1
1 1 1 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 0 1 1 0 1 0 1 1 1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

Maribor, junij 2023

DIGITALNA EKONOMIJA IN PRAVO 2023

Študentsko posvetovanje o ekonomskih in pravnih izzivih digitalne preobrazbe

0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1
0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1
1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0
1 0 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0
0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1
1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 1
1 1 1 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 0 1 1 0 1 0 1 1 1 1 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

<https://demb.si/>

<https://demb.si/digitalna-ekonomija-in-pravo-2023/>

Zbornik povzetkov znanstvenih prispevkov
DIGITALNA EKONOMIJA IN PRAVO 2023
Študentsko posvetovanje o ekonomskih in pravnih izzivih digitalne preobrazbe

Maribor
Društvo ekonomistov Maribor
2023

<https://demb.si/>

Zbornik povzetkov znanstvenih prispevkov
Uredil dr. Dejan Romih
Tehnično uredila Nejc Fir in dr. Dejan Romih
Lektoriral Mitja Brūnec
Založilo Društvo ekonomistov Maribor
2023

Licenčni pogoji

Vsebina zbornika je na voljo pod pogoji slovenske licence Creative Commons 4.0 CC BY NC-ND, ki ob navajanju in priznavanju avtorstva dopušča reproduciranje in distribuiranje, ne dovoljuje pa dajanja v najem, priobčevanja javnosti za komercialni namen in nobene predelave.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 157193731

ISBN 978-961-6059-18-3 (PDF)

PROGRAM

10.00–10.02	<p>Pozdravni nagovor podpredsednika Društva ekonomistov Maribor</p> <p>Dr. Dejan Romih, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
10.03–10.04	<p>Pozdravni nagovor prodekana za raziskovalno dejavnost Ekonomsko-poslovne fakultete Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Borut Milfelner, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
10.05–10.06	<p>Pozdravni nagovor prodekanice za študentska vprašanja Ekonomsko-poslovne fakultete Univerze v Mariboru</p> <p>Pina Slaček, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
10.06–10.08	<p>Pozdravni nagovor prodekanice za študentska vprašanja Pravne fakultete Univerze v Mariboru</p> <p>Asja Lešnik, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
10.08–10.29	<p>VABLJENO PREDAVANJE</p> <p>UMETNA INTELIGENCA IN DIGITALNO OGLAŠEVANJE</p> <p>Jelena Jeknić, Outbrain Inc.</p>
10.30–10.39	Vprašanja in odgovori
10.40–10.49	Odmor
10.50–10.59	<p>Kako zagotoviti učinkovito varstvo pravic otrok pri digitalnem oglaševanju</p> <p>Tina Tajnik, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Borut Milfelner, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Andreja Primec, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru in Fakulteta za management Univerze na Primorskem</p>
11.00–11.09	<p>Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti v dobi umetne inteligence</p> <p>Zoran Dimović, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
11.10–11.19	<p>Analiza kazalcev digitalne konkurenčnosti za Slovenijo</p> <p>Tine Merhar, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Nejc Fir, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
11.20–11.39	Vprašanja in odgovori

11.40–11.49	<p>Izzivi digitalne preobrazbe izobraževanja v Sloveniji</p> <p>Astrid Cep, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Katja Drnovšek, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
11.50–11.59	<p>Reforma civilnih sodnih postopkov v digitalni dobi</p> <p>Dr. Tjaša Ivanc, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Asja Lešnik, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
12.00–12.09	<p>Pravni izzivi uporabe klepetalnega robota ChatGPT</p> <p>Gal Pastirk, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Andreja Primec, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru in Fakulteta za management Univerze na Primorskem</p>
12.10–12.29	Vprašanja in odgovori
12.30–12.39	<p>Uporabnost klepetalnega robota ChatGPT pri raziskovanju na področju prava</p> <p>Iza Beširević, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Kristjan Zahrastnik, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
12.40–12.49	<p>Uporaba klepetalnega robota ChatGPT med študenti ekonomije in tehnike</p> <p>Dorotea Pittner, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Dejan Romih, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
12.50–13.10	Vprašanja in odgovori
13.10–13.19	<p>Promocija zelene energije in naložb v digitalni dobi: predstavitev projektne naloge ŠI:UM (NOO)</p> <p>Nik Berčnik, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Nejc Buzeti, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Mia Filipič, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Rene Mohar, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Jakob Polegek, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru</p> <p>Jure Špital, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru</p>

	<p>Alen Višnar, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru</p> <p>Petra Zelič, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Žan Jan Oplotnik, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p> <p>Dr. Andreja Primec, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru in Fakulteta za management Univerze na Primorskem</p> <p>Dr. Dejan Romih, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru</p>
13.20–13.39	Vprašanja in odgovori

KAZALO

Kako zagotoviti učinkovito varstvo pravic otrok pri digitalnem oglaševanju	6
Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti v dobi umetne inteligence	7
Analiza kazalcev digitalne konkurenčnosti za Slovenijo.....	8
Digitalna preobrazba izobraževanja v Sloveniji.....	9
Reforma civilnih sodnih postopkov v digitalni dobi	10
Pravni izzivi uporabe klepetalnega robota ChatGPT.....	11
Uporabnost klepetalnega robota ChatGPT pri raziskovanju na področju prava	12
Uporaba klepetalnega robota ChatGPT med študenti ekonomije in tehnike	13

KAKO ZAGOTOVITI UČINKOVITO VARSTVO PRAVIC OTROK PRI DIGITALNEM OGLAŠEVANJU

Tina Tajnik, mag. ekon. in posl. ved

Študent, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
tina.hanjze@student.um.si

Dr. Borut Milfelner, univ. dipl. ekon.

Redni profesor, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
borut.milfelner@um.si

Dr. Andreja Primec, univ. dipl. prav.

Izredna profesorica, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
andreja.primec@um.si

Povzetek: Digitalno oglaševanje je komunikacija, ki za pridobitev potencialnih odjemalcev uporablja digitalne kanale. Del tega je tudi oglaševanje otrokom. Otroci so posebno občutljiva skupina odjemalcev, ki nima dovolj razvitega kritičnega mišljenja za razumsko sprejemanje in vrednotenje oglasov. Posledično so otroci za oglaševalce lahka »tarča«, poleg tega pa z oglaševanjem v zgodnjem otroštvu vplivajo na oblikovanje njihove miselnosti in nakupnih navad v odraslem obdobju. Tako je treba pravice otrok pri spletnem oglaševanju zaščititi z ustreznim pravnim okvirom. V prispevku obravnavamo oglaševanje otrokom v digitalnem okolju in njihov kognitivni razvoj v povezavi z razumevanjem oglaševanja. Pregledali smo pravice otrok v digitalnem okolju in predstavili pravne vire zaščite otrok pred zlorabami v oglaševanju. Predstavljeni so rezultati raziskave s področja pravic otrok in digitalnega oglaševanja, s katero smo ugotavljali, kako lahko pravice otrok v digitalnem oglaševanju najučinkoviteje zavarujemo. Ugotovili smo, da k temu največ prispevata digitalna pismenost staršev in otrok ter da obstajajo določene razlike med stopnjo izobrazbe (staršev in otrok) in digitalno pismenostjo.

Ključne besede: digitalno oglaševanje, digitalna pismenost, etičnost oglaševanja otrokom, varstvo pravic otrok, zakonitost oglaševanja otrokom

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV IN ZASEBNOSTI V DOBI UMETNE INTELIIGENCE

Mag. Zoran Dimović, univ. dipl. prav.

Doktorski kandidat, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija

Hella Saturnus Slovenija d.o.o., Ljubljana

zoran.dimovic@student.um.si, zoran.dimovic@hella.com

Povzetek: Bliskovit razvoj digitalne tehnologije, v katero uvrščamo tudi umetno inteligenco, s seboj prinaša veliko pravnih izzivov in dilem. Čeprav imata UI in razvoj s tem povezanih novih tehnologij veliko prednosti, s seboj prinašata tudi slabosti, ki jih je treba rešiti že na samem začetku. Umetna inteligenca predstavlja potencial naprednih in izboljšanih storitev v vseh gospodarskih sektorjih, pri tem pa, če ne pride do sprememb pristopa k varstvu podatkov in zasebnosti, tudi vrsto pravnih in etičnih dilem in iskanje ravnovesja med tehnološkim napredkom ter temeljnimi pravicami do zasebnosti in varstva osebnih podatkov iz naslova temeljnih pravic EU. Prispevek se zaradi prej navedenih dilem osredotoča na skladnost implementacije določil umetne inteligence z zakonodajo o varstvu podatkov, obenem pa predlaga nekatere spremembe in njuno izboljšavo, predvsem če želimo zaščititi svojo zasebnost. Prispevek izpostavlja tudi ostale izzive, ki jih predstavlja razvoj umetne inteligence, obenem pa poudarja minimizacijo preobsežne zakonodaje ter se z argumentacijo poskuša izogniti ustvarjanju nepotrebnih birokratskih ovir pri uporabi umetne inteligence.

Ključne besede: soglasje, temeljne pravice, varstvo osebnih podatkov, umetna inteligenca, zasebnost

ANALIZA KAZALCEV DIGITALNE KONKURENČNOSTI ZA SLOVENIJO

Tine Merhar

Študent, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
tine.merhar@student.um.si

Nejc Fir, mag. ekon. in posl. ved

Asistent, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
nejc.fir@um.si

Povzetek: V času pandemije covid-19 je z vzpostavitvijo Sklada za okrevanje in odpornost med državami Evropske unije prevladal politični konsenz glede nujnosti pospešitve procesa digitalizacije kot enega izmed ključnih dejavnikov dinamike nadaljnjega gospodarskega razvoja. Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), odražajoč digitalno konkurenčnost države, za Slovenijo beleži nadpovprečno vrednost v primerjavi s povprečjem držav Evropske unije. V prispevku bomo preučili komponente indeksa DESI in ostale kazalce digitalizacije za Slovenijo ter jih primerjali s povprečjem držav Evropske unije in najuspešnejšimi državami pri posameznih kazalcih. Kljub vrednosti kompozitnega indeksa DESI za Slovenijo, ki presega povprečje držav Evropske unije, lahko pri posameznih komponentah indeksa DESI in ostalih izbranih kazalcih digitalne konkurenčnosti zaznamo podpovprečne vrednosti v primerjavi s povprečjem držav Evropske unije. Identificirani kazalci odsevajo področja digitalizacije, na katerih Slovenija izkazuje razvojno vrzel in potrebo po dodatnih ukrepih ekonomske politike za povečanje digitalne konkurenčnosti.

Ključne besede: digitalizacija, digitalna konkurenčnost, Slovenija, razvojni potenciali, indeks DESI

DIGITALNA PREOBRAZBA IZOBRAŽEVANJA V SLOVENIJI

Astrid Cep, mag. prav.

Doktorska študentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
astrid.cep@student.um.si

Dr. Katja Drnovšek, univ. dipl. prav. in dipl. medjez. št. – ang. in dipl. fil.

Docentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
katja.drnovsek@um.si

Povzetek: Učinkovito uresničevanje pravice do izobraževanja predstavlja v digitalni dobi številne izzive. Današnji učinki digitalizacije se namreč pokažejo že v nekaj letih namesto v nekaj desetletjih, kot je to veljalo nekoč. Digitalno okolje nas obdaja praktično na vsakem koraku, med najbolj izpostavljenimi skupinami pa so tudi otroci. Za slednje velja, da so njihova najzgodnejša leta življenja na področju izobraževanja najbolj plodovita in zaradi tega ključnega pomena za nadaljnji razvoj. Bistveni del tako predstavlja predvsem osnovnošolsko izobraževanje, ki posamezniku omogoča uresničevanje pravice do izobraževanja in je hkrati ustavna obveza. Na podlagi številnih mednarodnih pravnih aktov in smernic implementacije pravice do izobraževanja se tudi Republika Slovenija sooča s prilagoditvijo izobraževalnih programov digitalnemu okolju. V prispevku bodo analizirani izzivi digitalne preobrazbe izobraževanja v slovenskem šolskem sistemu ter rešitve, kot jih predvidevata tudi Akcijski načrt digitalnega izobraževanja 2021–2027 in Digitalna Slovenija 2030. Prenovo oziroma prilagoditev pa bo posledično na tem področju nedvomno potrebovala tudi zakonodaja, ki bo v prispevku kritično ovrednotena.

Ključne besede: digitalizacija, digitalno okolje, izobraževanje, osnovnošolsko izobraževanje, zakonodaja

REFORMA CIVILNIH SODNIH POSTOPKOV V DIGITALNI DOBI

Dr. Tjaša Ivanc, univ. dipl. prav.

Redna profesorica, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
tjasa.ivanc@um.si

Asja Lešnik, dipl. prav. (UN)

Študentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
asja.lesnik@student.um.si

Povzetek: Evropska komisija je izdala sporočilo, v katerem navaja, da pregled stanja pravosodja Evropske unije in zemljevid kaže, da bi lahko številna področja pravosodja imela koristi od nadaljnje digitalizacije. Kljub potrebam po hitrem razvoju digitalnih rešitev, le-teh ne smejo avtoritativno vsiljevati tehniki, temveč jih je treba uvesti ob upoštevanju pravic strank do sodnega varstva: pravice do zaslišanja in drugih temeljnih pravic, kot so pravica do zasebnosti, varstva podatkov in pravica do pravnega sredstva. Civilno pravosodje v Sloveniji le postopoma prehaja na elektronsko poslovanje, kljub temu da so zagotovljene zakonske podlage. Elektronsko poslovanje v civilnih sodnih postopkih pomeni predvsem vlaganje elektronskih vlog, elektronski spis, elektronsko vročanje sodnih pisanj in elektronsko komuniciranje med subjekti postopka, izvedba narokov s pomočjo videokonferenc in elektronski dokazi. Tudi evropski zakonodajalec sledi trendom digitalizacije na področju čezmejnih civilnih zadev ter si prizadeva za izboljšanje spletnega dostopa do postopkovnih informacij in spodbuja uporabo dinamičnih obrazcev, ki so na voljo na evropskem portalu e-pravosodje. Slovensko sodstvo je v posameznih sodnih postopkih že vzpostavilo celovito elektronsko poslovanje, vendar so, kljub temu da zakonodaja omogoča elektronsko poslovanje v vseh civilnih sodnih postopkih, zaenkrat informacijski sistemi vzpostavljeni le za področja insolventnosti, izvršilnih postopkov, sodnega registra in elektronske zemljiške knjige.

Ključne besede: civilni postopek, digitalizacija, elektronsko poslovanje, elektronski dokaz, evropsko civilno procesno pravo

PRAVNI IZZIVI UPORABE KLEPETALNEGA ROBOTA ChatGPT

Gal Pastirk

Študent, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
gal.pastirk@student.um.si

Dr. Andreja Primec, univ. dipl. prav.

Izredna profesorica, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
andreja.primec@um.si

Povzetek: Prispevek v središče postavlja pravne izzive klepetalnega robota ChatGPT. Pregled literature naslavlja nekaj osnovnih pojmov, ki se tičejo klepetalnega robota ChatGPT. V nadaljevanju je izpostavljen razvoj umetne inteligence in vpliv na pravo ter oblikovanje pravnih besedil s pomočjo klepetalnih robotov. V rezultatih raziskave so predstavljene ugotovitve o varstvu podatkov pri uporabi klepetalnega robota ChatGPT, posebej je poudarjen primer italijanske agencije za varstvo podatkov. V razpravi prispevek izpostavi tudi mogoče posledice prekomernega zanašanja na umetno inteligenco. Osrednji poudarki prispevka predstavljajo vpliv klepetalnega robota ChatGPT na pravo in obratno.

Ključne besede: GDPR, klepetalni robot ChatGPT, pravni izziv, umetna inteligenca, varstvo podatkov

UPORABNOST KLEPETALNEGA ROBOTA ChatGPT PRI RAZISKOVANJU NA PODROČJU PRAVA

Iza Beširević, dipl. prav. (UN)

Študentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
iza.besirevic@student.um.si

Kristjan Zahrastnik, mag. prava

Asistent, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor, Slovenija
kristjan.zahrastnik@um.si

Povzetek: Klepetalni robot ChatGPT je orodje umetne inteligence, ki bo pomembno vplivalo na različne sfere družbenega življenja in poklice. Odgovori, ki jih podaja, so lahko potencialno uporabni tudi na področju prava. Namen prispevka je ovrednotiti (pravno) pravilnost in relevantnost odgovorov klepetalnega robota ChatGPT na postavljena vprašanja z različnih pravnih področij v luči slovenskega prava. Predmet raziskave je klepetalni robot ChatGPT-3.5, uporabljena pa je metoda tekstovne analize ob upoštevanju slovenske pravne dogmatike ter lastne raziskave zastavljenih vprašanj. Na podlagi analize odgovorov klepetalnega robota ChatGPT lahko izpostavimo naslednjih sedem ugotovitev: Klepetalni robot ChatGPT 1. občasno uporablja določbe neveljavnih zakonov (prvo, četrto in peto vprašanje), 2. konstantno navaja napačno pravno podlago ali pa slednje sploh ne navede (prvo, drugo, tretje, četrto, peto in šesto vprašanje), 3. ni sposoben povsem pravilno odgovoriti na vprašanje, ki zahteva zgolj iskanje pravilne pravne norme in njeno povzemanje (prvo, tretje in peto vprašanje), 4. prav tako ni sposoben povsem pravilno odgovoriti na vprašanje, ki zahteva kombiniranje dveh ali več odstavkov ali členov zakonov (drugo in četrto vprašanje), 5. ni sposoben izvesti lažjih praktičnih nalog, ki zahtevajo subsumpcijo pravnega pravila na dejansko stanje, kot je izračun odpravnine (drugo vprašanje), 6. ni uporaben za iskanje sodne prakse, saj si izmisli obstoj sodne odločbe, njeno vsebino in njene podatke ter jo navaja kot resnično (sedmo, osmo in deveto vprašanje) in 7. podaja povsem napačne ali zgolj delno pravilne odgovore (od prvega do osmega vprašanja). V skladu s tem lahko skleneva, da je klepetalni robot ChatGPT (trenutno) za področje slovenskega prava manj uporaben. Nadalje, ugotavljava, da je klepetalni robot ChatGPT sicer priročen za uvid v neko pravno vprašanje, ni pa orodje, na katerega bi se lahko zanesli in slepo uporabili njegov odgovor. Vseeno pa je treba izpostaviti, da ugotovljene pomanjkljivosti klepetalnega robota ChatGPT zgolj odražajo trenutno (nam brezplačno dostopno) fazo njegovega razvoja. Zaradi hitrega napredovanja industrije umetne inteligence gre v prihodnosti pričakovati vse pravilnejše in natančnejše odgovore klepetalnega robota ChatGPT in s tem večjo uporabnost le-tega.

Ključne besede: iskanje pravnih rešitev, iskanje sodne prakse, klepetalni robot ChatGPT, slovensko pravo, umetna inteligenca

UPORABA KLEPETALNEGA ROBOTA ChatGPT MED ŠTUDENTI EKONOMIJE IN TEHNIKE

Dorotea Pittner, dipl. ekon. (UN)

Študentka, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
dorotea.pittner@student.um.si

Dr. Dejan Romih, univ. dipl. ekon.

Predavatelj, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija
Društvo ekonomistov Maribor, Maribor, Slovenija
dejan.romih@um.si, dejan.romih@demb.si

Povzetek: V tem prispevku obravnavava uporabo klepetalnega robota ChatGPT med študenti ekonomije in tehnike. Podatke sva pridobila z anketiranjem študentov dveh fakultet Univerze v Mariboru, ki je potekalo od 16. aprila do 11. maja 2023. Rezultati anketiranja kažejo, da so študenti ekonomije in tehnike večinoma že uporabljali klepetalni robot ChatGPT, kar sva pričakovala glede na to, da gre za tehnologijo umetne inteligence, o kateri se veliko govori in piše.

Ključne besede: klepetalni robot ChatGPT, nepridobitna organizacija OpenAI, študent ekonomije, študent tehnike, umetna inteligenca, tehnologija umetne inteligence

Digitalna preobrazba povzroča potrebo po reševanju ekonomskih in pravnih izzivov na tem področju.

Dr. Dejan Romih (ur.)

0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 1
1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0
1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0
1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1
0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1
1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 0
1 0 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0
0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1
0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1
0 1 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 1 0 1 0 0 1 1
1 0 0 1 0 1 1 0 0 1 1 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 0 1

Društvo ekonomistov Maribor

0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0		
1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1		
1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	
1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0		
1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	
0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0		
0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	
1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	
1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	
1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0
0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	
1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	
1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	
1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1
0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	
0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0
0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1
1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0
1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0
0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0
0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1
1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1